lausuntopalvelu.fi

Asia: VN/29131/2026

Tehyn lausunto valtioneuvoston asetuksesta korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon maksuista vuonna 2027

Tausta ja tavoite
Asetuksella vahvistetaan vuoden 2027 opiskeluterveydenhuollon maksut: terveydenhoitomaksuksi ehdotetaan 71,70 euroa, viivästymismaksuksi 5 euroa ja käyttämättä jätetystä ajasta perittäväksi maksuksi 73,70 euroa.

Tehyn lausunto
Tehy ei kannata korkeakouluopiskelijoilta perittävien maksujen korottamista vuonna 2027.

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon rahoitus ja palvelujen hyvä saatavuus pitää turvata koko maassa, sillä opiskelijoiden terveys ja hyvinvointi tukevat opintojen etenemistä ja valmistumista. Samalla pitää ottaa huomioon, että opiskelijoiden taloudellinen tilanne on viime vuosina heikentynyt useiden sosiaaliturvaan ja opintotukeen kohdistuneiden muutosten seurauksena. Tämä tunnistetaan myös perustelumuistiossa.

Opiskeluterveydenhuollon palvelujen saatavuudessa on ilmennyt heikennyksiä muun muassa mielenterveys- ja seksuaaliterveyspalveluissa. Opiskelijoilla ei esimerkiksi ole mahdollisuutta päästä gynekologin vastaanotolle opiskeluterveydenhuollossa. Maksujen korottamisen sijaan on parannettava palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

Emme pidä perusteltuna opiskelijoilta perittävien maksujen korottamista tilanteessa, jossa opiskelijoiden toimeentuloon kohdistuu jo ennestään merkittäviä paineita. Erityisesti käyttämättä jätetystä ajasta perittävän maksun korottamiselle 56,70 eurosta 73,70 euroon ei esitetä riittäviä perusteita. Perustelumuistiossa todetaan, että käyttämättä jääneiden aikojen määrä näyttää vuoden 2024 jälkeen vähentyneen, mutta samalla todetaan, että käytettävissä oleva tieto on osin epävarmaa eikä kehityksestä voida tehdä varmoja johtopäätöksiä. Lisäksi muistiossa todetaan, ettei ole tietoa siitä, kuinka suuri osa muutoksesta mahdollisesti johtuu esimerkiksi viestinnän tai muistutuskäytäntöjen muutoksista.

Epävarman tietopohjan perusteella ei voida osoittaa, että käyttämättä jätetystä ajasta perittävän maksun lähes 30 prosentin korotus olisi tarpeellinen tai vaikuttava keino vähentää käyttämättä jääviä vastaanottoaikoja. Ennen maksun korottamista pitää kehittää muistutusviestintää, ajanvarausjärjestelmiä ja vastaanottoaikojen peruuttamisen käytäntöjä sekä arvioida näiden keinojen vaikutuksia systemaattisesti.

Perustelumuistiossa tunnistetaan käyttämättä jätetystä ajasta perittävän maksun korotuksen mahdolliset kielteiset vaikutukset erityisesti niihin opiskelijoihin, joiden taloudellinen asema on heikko. Opiskeluterveydenhuollon maksujen pitää olla kohtuullisia, eivätkä ne saa estää palvelujen käyttöä.

Terveydenhoitomaksun tasoa pitää arvioida suhteessa opiskelijoiden toimeentuloon eikä pelkästään rahoitusjärjestelmän teknisiin laskentaperusteisiin. Opiskeluterveydenhuollon rahoitus pitää turvata, mutta kustannuksia ei pidä siirtää kasvavassa määrin opiskelijoiden kannettaviksi.

Esitämme, että käyttämättä jätetystä ajasta perittävä maksu säilytetään vuoden 2026 tasolla eikä asetusluonnoksessa ehdotettua korotusta toteuteta. Lisäksi opiskelijoihin kohdistuvien maksujen vaikutuksia tulee jatkossa arvioida osana opiskelijoiden kokonaistaloudellista tilannetta ja palvelujen saavutettavuutta.

Lausunto on valmisteltu yhdessä Suomen Bioanalyytikot ry:n, Kuntoutusohjaajat ry:n, Suomen Kätilöliitto ry:n, Suomen Sairaanhoitajat ry:n ja Suun terveydenhoidon ammattilaiset, STAL ry:n kanssa.

Helsingissä 3.11.2026

Millariikka Rytkönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätiedot: Kirsi Coco, koulutuspoliittinen asiantuntija, kirsi.coco@tehy.fi